

De sleutel in handen

Stel: je zit in de spreekkamer van een oncoloog. Wat je vreest, wordt bewaarheid. Hij vertelt je dat je kanker hebt en dat opereren in combinatie met chemotherapie de beste optie is om de tumor aan te pakken.

Maar hij vertelt nog iets anders. Dat je zelf een actieve rol kunt spelen bij je behandeling. Dat er een gespecialiseerde fysiotherapeut voor je klaarstaat, die je helpt fysiek sterker te worden vóór je operatie en je ook daarna begeleidt. Dat een oncologisch diëtist samen met jou je voeding gaat bekijken en je gedurende het gehele traject met voedingsadviezen zal bijstaan. Dat er een psycholoog beschikbaar is om je door de moeilijke momenten heen te helpen. Je kunt, kortom, een beroep doen op een compleet zorgteam.

Logisch

Het bovenstaande klinkt logisch. Toch werkt de Nederlandse kankerzorg nog niet zo. Al verandert het denken wel. Meer en meer wordt ingezien dat de combinatie van een tumorgerichte én een mensgerichte behandeling meer oplevert voor de patiënt. Het integreren van de componenten voeding, beweging en welzijn maakt de kankerbehandeling succesvoller.

Een recente pilotstudie onder darmkankerpatiënten bij Máxima Medisch Centrum in Veldhoven wijst in die richting.

Dit onderzoek kreeg de patiënten fitter in de vier weken voorafgaand aan hun operatie door conditie- en krachttraining, voedingsondersteuning, toediening van extra eiwitten en psychosociale hulp. De kracht en de conditie van de patiënten verbeterden substantieel. Ook qua patiënt-empowerment was er winst. Zelf aan je genezing werken werd door de patiënten als zeer positief ervaren.

Grotere rol

Dietiek is een van de disciplines die een grotere rol moeten krijgen in de kankerzorg. In de fase van het slechtnieuws-gesprek – als de hoofdbehandelaar daarvoor maar vijftien minuten heeft – kan een diëtist al veel betekenen voor de patiënt: door in alle rust met de betrokkene in gesprek te gaan en vragen te beantwoorden. Maar de inbreng van de diëtist omvat natuurlijk meer. Ondervoeding bestrijden, ondervoeding voorkomen, voedingsadviezen op maat geven... Dat alles om mensen met kanker weerbaarder te maken en hun levenskwaliteit te vergroten. In de kankerzorg moeten nieuwe deuren naar de toekomst open. De diëtiek heeft hiertoe een belangrijke sleutel in handen.

DRS. LON CLAASSEN DIRECTEUR NATIONAAL FONDS TEGEN KANKER

WWW.TEGENKANKER.NL

COLOFON

Het Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Dietiek (NTVD) is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD). Het verschijnt zeven keer per jaar.

REDACTIE

Dr. ir. Hinke Kruizenga, hoofdredacteur
Wendy van Koningsbruggen, redacteur
I. Caroelien Schuurman, redacteur

REDACTIERAAD

S. Huisman, K. Oolbekkink, J. Schuppert, N. van Winden, dr. H. Zijlstra en S. Runia (Maatwerk)

WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD

Prof. dr. L. de Groot, dr. T. Hoekstra, dr. H. Jager-Wittenaar, dr. F. Kneepkens, prof. dr. L. Mathus-Vliegen, dr. N. Reijnen, dr. N. de Roos, dr. M. de van der Schueren, prof. dr. ir. I. Steenhuis

Nederlandse Vereniging van Diëtisten

REDACTIEADRES

Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Dietiek,
De Molen 93, 3995 AW Houten, tel. 030-6346222,
e-mail redactie@nvdietist.nl

MET MEDEWERKING VAN

Ana-Maria Marin: illustratie cover en p. 21
Annemieke van der Togt: fotografie p. 7-9
Shutterstock: p. 5, 18-19, 24-25, 29, 33, 35 en 37

UITGEVER

Performis BV, Postbus 2396,
5202 CJ 's-Hertogenbosch, www.performis.nl
Bladmanagement: Geert Janus
Vormgeving: Studio Jorrit van Rijt
Eindredactie: Texperts

ADVERTENTIES

Performis, tel. 073-6895889, e-mail ntvd@performis.nl

ABONNEMENTEN

Het NTVD is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD). Alle NVD-leden krijgen het NTVD. U kunt ook een NTVD-abonnement afsluiten als u geen lid bent van de NVD. Meer informatie is te vinden op <http://www.ntvd-site.nl/abonneren/>.

ONLINE

www.ntvd-site.nl

www.facebook.com/NederlandsTijdschriftvoorVoedingenDietiek

www.twitter.com/redactieNTVD

[Instagram.com/ntvd_dietiek](https://www.instagram.com/ntvd_dietiek)

ISSN 0166 – 7203